



Σχολή Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Culture–Borders–Gender/LAB

4^ο Διεθνές Σεμινάριο Μεθοδολογίας για υποψήφιους/ες διδάκτορες

17-18 Φεβρουαρίου 2023

Διοργάνωση:

*Εργαστήριο για τη Μελέτη του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου,
Τμήμα ΒΣΑΣ, ΠΑΜΑΚ*

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ

Το Εργαστήριο Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου οργανώνει το 4^ο Σεμινάριο Μεθοδολογίας για υποψήφιους/ες διδάκτορες/ισσες, προκειμένου να αναδείξει το έργο που επιτελείται από νέους/ες ερευνητές/τριες. Η πρόσκληση για συμμετοχή και παρουσίαση ανακοινώσεων, απευθύνεται σε νέους/ες ερευνητές/τριες του Τμήματος, αλλά και άλλων Τμημάτων εντός και εκτός του Πανεπιστημίου.

Σχετικά με το πρόγραμμα

- Το φετινό 4^ο Σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί δια ζώσης, σε θεματικές που έχουν αναλάβει να εκπονήσουν οι υπ. Δρ. με τις διατριβές τους. Οι νέοι διδακτορικοί και μεταδιδακτορικοί ερευνητές /τριες καλούνται να παρουσιάσουν συγκεκριμένα κεφάλαια ή θεματικές από την πορεία της έρευνάς τους
- Θα χορηγηθεί βεβαίωση παρακολούθησης σε κάθε /μία ενδιαφερόμενο /η.
- Λεπτομέρειες για το πρόγραμμα, τους/τις συμμετέχοντες/ουσες και τις υπόλοιπες οργανωτικές πληροφορίες, θα ανακοινωθούν σε εύθετο χρόνο.
- Γλώσσες εργασίας θα είναι τα ελληνικά και τα αγγλικά.

**Εργαστήριο Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Φύλου
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Τηλ: 2310 891.778 | <http://cbg-lab.uom.gr>
Εγνατία 156, 540 06 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

- Στο πλαίσιο του διημέρου θα πραγματοποιηθεί υβριδικό Σεμινάριο Μεθοδολογίας με θέμα : «**ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ: Ζητήματα μεθοδολογίας, επιτόπιας και αρχαιακής έρευνας**»

- **Εισηγήτριες/ές:**

◆ **Παντελής Προμπονάς**, Δημοσιογράφος και Υπ. Διδάκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Τίτλος εισήγησης: Ο ενδεχόμενος θάνατος ενός παιδιού: Νεκροπολιτική και οντολογίες των συνόρων.

◆ **Έλενα Μαμουλάκη**, Δρ. Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας (Universidad de Barcelona) και Αρχιτέκτων Μηχανικός (ΑΠΘ, MSc ΕΜΠ).

Τίτλος εισήγησης: Ανθρωπολογική έρευνα και σχεδιασμός δημόσιων παρεμβάσεων: Αναστοχασμοί από το πεδίο.

◆ **Φωτεινή Τσιμπιρίδου**, Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Πρόεδρος του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Διευθύντρια του Εργαστηρίου Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου.

Τίτλος εισήγησης: Εθνογραφία και εθνοτοπίο, παλίμψηστο και μεταποικιακό αρχείο: Σχεδιάσμα δημόσιας ανθρωπολογίας στη βόρεια Ελλάδα και για τη βορειοελλαδική μεθόριο.

Αποστολή περιλήψεων

Χρονική προθεσμία: 31 Ιανουαρίου 2023

Email επικοινωνίας: cbg-lab@uom.edu.gr, Πληροφορίες: Άννα Μουμτζόγλου

- Περίληψη 250 λέξεων (στα ελληνικά ή στα αγγλικά) με τίτλο της ανακοίνωσης
- 5-8 λέξεις-κλειδιά σχετικές με την περίπτωση μελέτης
- Στοιχεία επικοινωνίας: ονοματεπώνυμο, επιστημονική ιδιότητα, ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας

Περισσότερες πληροφορίες θα ανακοινωθούν έως 12/2/2023:

- Στα «Νέα» στην επίσημη ιστοσελίδα του Εργαστηρίου:

<https://bit.ly/3Huyff7>

- Στο Facebook: <https://www.facebook.com/groups/2431681233762012/>

Πληροφορίες: Άννα Μουμτζόγλου
email επικοινωνίας: cbg-lab@uom.edu.gr

**Εργαστήριο Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Φύλου
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Τηλ: 2310 891.778 | <http://cbg-lab.uom.gr>
Εγνατία 156, 540 06 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παντελής Προμπονάς

Τίτλος: Ο ενδεχόμενος θάνατος ενός παιδιού: Νεκροπολιτική και οντολογίες των συνόρων.

Περίληψη: Τον περασμένο Αύγουστο μια ομάδα 38 προσφύγων βρέθηκαν εγκλωβισμένοι και ανεπιθύμητοι σε μια γκριζα ζώνη επικράτειας ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία, κατήγγειλαν δε ότι κατά τη διάρκεια της επισφαλούς παραμονής τους εκεί ένα παιδί, η Μαρία, έχασε τη ζωή της από τσίμπημα σκορπιού. Η υπόθεση τους απασχόλησε τον δημόσιο λόγο μετά από την ανάδειξη του γεγονότος από ερευνητές δημοσιογράφους και έφτασε να συζητηθεί μέχρι το ελληνικό και το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ενώ μήνες μετά το συμβάν η ακρίβεια των ρεπορτάζ αποτελούσε πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης.

Στην ομιλία μου θα σταθώ σε τρεις πλευρές του ζητήματος αυτού: **πρώτον** στο πως οι κυβερνητικοί λόγοι περί της διάσωσης προσφύγων συγκροτούν συγκεκριμένες οντολογικές προϋποθέσεις αναγνώρισης και «ανθρωπιστικής δράσης» στα σύνορα, **δεύτερον** στο πως οι τεχνολογίες διαμοιρασμού εικόνας, θεσιθεσίας και πληροφοριών ανασηματοδοτούν ορθολογικότητες σε συνθήκες «έκτακτης ανάγκης» και **τρίτον** τι έχει να εισφέρει ο ανθρωπολογικός λόγος και η εθνογραφική έρευνα του παρόντος στο δημόσιο λόγο γύρω από θέματα όπως η μετανάστευση.

Βιογραφικό: Ο Παντελής Προμπονάς είναι δημοσιογράφος και υπ. διδάκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Εκπονεί τη διδακτορική διατριβή με θέμα: «"Αζήτητα σώματα": Πολιτικές διαχείρισης του θανάτου στο όριο της Ευρώπης» ως υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εντοπίζονται σε ζητήματα πολιτικής του θανάτου, εθνογραφίας του κράτους, συνόρων και συνοριακών περιοχών. Είναι μέλος της οργανωτικής ομάδας του Pelion Summer Lab for Cultural Theory and Experimental Humanities.

Έλενα Μαμουλάκη

Τίτλος: Ανθρωπολογική έρευνα και σχεδιασμός δημόσιων παρεμβάσεων: Αναστοχασμοί από το πεδίο.

Περίληψη: Αντλώντας από την πολυετή εθνογραφική και ανθρωπολογική έρευνα αναφορικά με τη μνήμη της πολιτικής εξορίας σε νησιά του Αιγαίου θα συζητήσουμε ζητήματα μεθοδολογίας και ερευνητικής πρακτικής αλλά και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας δημόσιας παρέμβασης. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστεί μία ανθρωπολογική έρευνα στην Ικαρία που -αν και δεν είχε εξ αρχής αυτό το σκοπό- στην πορεία ενεπλάκη με το σχεδιασμό ενός εναλλακτικού «μουσείου»/ τόπου διαπραγμάτευσης της μνήμης,

βασιζόμενο στα ευρήματα -υλικά και άυλα- όπως προέκυψαν από την επιτόπια έρευνα, μελετήθηκαν και ερμηνεύθηκαν από την ανθρωπολόγο. Εκκινώντας από την αναζήτηση διαφορετικών ειδών αρχείων και ιστορικών τεκμηρίων καθώς και από τη συλλογή μαρτυριών μέσω συνεντεύξεων, η έρευνα εξελίχθηκε σε μία εθνογραφία της μνήμης που εμπλέκει αφηγήσεις, χώρους και αντικείμενα και από εκεί σε μία ανθρωπολογική διερεύνηση των ποικίλων ιστορικοτήτων (historicities) αναδεικνύοντας πολιτισμικές πρακτικές καθώς και τρόπους κατανόησης και αναπαράστασης του παρελθόντος. Με διάθεση κριτικού αναστοχασμού, στο σεμινάριο αυτό θα συζητήσουμε πώς και γιατί η εθνογραφική και ανθρωπολογική προσέγγιση μπορεί να συνεισφέρει καθοριστικά στο σχεδιασμό δημόσιων παρεμβάσεων.

Βιογραφικό: Η Έλενα Μαμουλάκη είναι Δρ. Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας (Universidad de Barcelona) και Αρχιτέκτων Μηχανικός (ΑΠΘ, MSc ΕΜΠ). Έχει εργαστεί ως μεταδιδασκτορική ερευνήτρια και έχει διδάξει (προ/μεταπτυχιακά μαθήματα) σε πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν την ανθρωπολογία της πολιτικής, της μνήμης, του χώρου και του υλικού πολιτισμού. Εργασίες της έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους.

Φωτεινή Τσιμπιρίδου

Τίτλος: Εθνογραφία και εθνοτοπία, παλίμψηστο και μεταποικιακό αρχείο: Σχεδιάγραμμα δημόσιας ανθρωπολογίας στη βόρεια Ελλάδα και για τη βορειοελλαδική μεθόριο.

Περίληψη: Η παρουσίαση αφορά σε ένα σχεδιάγραμμα για τη μελέτη του βορειοελλαδικού χώρου και της βορειοελλαδικής μεθορίου από τη σκοπιά της συνάντησης της εθνογραφίας με την μεταποικιακή κριτική. Στο πλαίσιο μιας δημόσιας ανθρωπολογίας, σχολιάζονται αναλυτικές κατηγορίες και σχέσεις με/στο πεδίο που σηματοδοτούν μετατοπίσεις όπως:

-Από τον εθνογραφικό ρεαλισμό και τα εθνοτοπία εν κινήσει, στη μελέτη του πολιτισμικού και/ως μεταποικιακού αρχείου σε αναταραχή

-Από τη βιοπολιτική των συνόρων στις δυτικο-ευρωπαϊκές τεχνολογίες της αποικιοκρατίας, του καπιταλισμού, της πατριαρχίας και του εθνικού κράτους

-Από τη μελέτη των μειονοτήτων και τις ταυτότητες, στη γραμματική των μειονοτήτων και τις εμπειρίες αποικιακότητας/επαρχιακότητας

-Από τον πολιτισμό ως 'κείμενο' στην ανάλυση του 'παλίμψηστου' (υλικότητες, σωματικότητα πέρα από το λόγο και τη γραφή) αλλά και ως δημόσια συμ-πραξη/σκηνή επιτέλεσης, πέρα από την αποδόμηση του λόγου, στην ακτιβιστική διάδραση ερευνητ@ερευνωμεν@

-Από τον φολκλορισμό και την πολυπολιτισμικότητα της μίμησης επί σκηνής στο χρόνο, στις δια-εθνο-βιο-τοπο-γραφικές οικολογίες γνώσεων, σε συνομιλία με τις επιστημολογίες του Νότου στον καιρό.

Βιογραφικό: Η Φωτεινή Τσιμπιρίδου (Δρ. Εθνολογίας-Κοινωνικής Ανθρωπολογίας (EHESS-Παρίσι 1990) είναι Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και Διευθύντρια του Εργαστηρίου Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου. Πραγματοποίησε επιτόπια έρευνα σε ένα χωριό πρώην προσφύγων και σε Πομακικούς πληθυσμούς της ελληνικής Θράκης, σε χωριά της Μακεδονίας, της Πελοποννήσου και στο Σουλτανάτο του Ομάν. Μελέτησε λόγους και πρακτικές εθνικισμού και πολυπολιτισμικότητας στην ελληνική Θράκη ενώ πραγματοποίησε συστηματική εθνογραφική έρευνα για τα φύλα, την πολιτειότητα και τις δημιουργικές εναλλακτικές δημοσιότητες στην Ιστανμπούλ. Από το 2018 και στο πλαίσιο της μεταποικιακής κριτικής, διερευνά το είδος της μετα-οθωμανικής θρησκευτικότητας και τις έμφυλες υποκειμενικότητες στα Βαλκάνια, την Τουρκία και την Μέση Ανατολή. Παράλληλα και υπό το πρίσμα της κριτικής αστεακής εθνογραφίας σε πόλεις της Μεσογείου, αναζητά τη σημασία των φεμινιστικών μεθοδολογιών και των άλλων πρακτικών αντίστασης και δημιουργικής διαμαρτυρίας στο δρόμο της κοσμοπολιτικής.